

© כל הזכויות שמורות
 קובץ זה נכתב על-ידי שלומי.
 אין להעתיקו ואין להציגו מחוץ לאתר של שלומי.

פתרון לבחינה מ 21/04/17

שאלה 1

- א.** מספר תוצאות ה"עץ" ב 5 הטלות ב"ת מתפלג $Bin(5,0.5)$.
 לכן השונות היא $5 \cdot 0.5 \cdot 0.5$.
- ב.** צריך שבכל ההטלות האי זוגיות יתקבל "עץ" ובכל הזוגיות יתקבל "פלי" או שבכל האי זוגיות יתקבל "פלי" ובכל הזוגיות יתקבל "עץ". ההסתברות לכך היא $2 \cdot 0.5^{10}$.
- ג.** יהי X אינדיקטור לקבלת רצף של עצים בין המקומות 1 ו 9.
 יהי Y אינדיקטור לקבלת רצף של עצים בין המקומות 2 ו 10.
 מספר רצפי ה"עץ" באורך 9 שווה ל $X + Y$.
 מתקיים $V(X + Y) = V(X) + V(Y) + 2Cov(X, Y)$.
 מתקיים $V(X) = V(Y) = 0.5^9(1 - 0.5^9)$.
 מתקיים $Cov(X, Y) = E(XY) - E(X)E(Y) = P(X = 1, Y = 1) - P(X = 1)P(Y = 1) = 0.5^{10} - 0.5^9 \cdot 0.5^9$

פתרון בדרך שניה

- יהי Z - מספר הרצפים באורך 9. המשתנה Z יכול לקבל את הערכים 0, 1, 2.
 מתקיים $P(Z = 2) = 0.5^{10}$ (כדי שיהיה רצף בין מקומות 1 ו 9 וגם בין מקומות 2 ו 10, צריך שבכל הפעמים נקבל "עץ").
 מתקיים $P(Z = 1) = 0.5 \cdot 0.5^9 + 0.5^9 \cdot 0.5$ (או שבהטלה הראשונה מקבלים "פלי" ובכל האחרות "עץ" או שבתשע הראשונות מקבלים "עץ" ובעשירית מקבלים "פלי").
 מתקיים $P(Z = 0) = 1 - P(Z = 1) - P(Z = 2)$.
 מתקיים $V(Z) = E(Z^2) - E^2(Z)$ כאשר
 $E(Z) = P(Z = 0) \cdot 0 + P(Z = 1) \cdot 1 + P(Z = 2) \cdot 2$
 $E(Z^2) = P(Z = 0) \cdot 0^2 + P(Z = 1) \cdot 1^2 + P(Z = 2) \cdot 2^2$
- ד.** יש 6 מקומות שבהם יכול להתחיל רצף באורך 5. כל אחד מהם הוא הצלחה בסיכוי $0.5^5 = \frac{1}{32}$. לכן תוחלת מספר הרצפים המתאימים היא $\frac{6}{32}$. מספר הרצפים הוא משתנה שמקבל רק ערכים אי שליליים. לפי אי שיוויון מרקוב ההסתברות שיהיה לפחות רצף אחד אינה גדולה מ $\frac{6}{32}$
- (אם W הוא מספר הרצפים, אז מתקיים $P(W \geq 1) \leq \frac{E(W)}{1} = \frac{6}{32}$)

שאלה 2

- א.** צריך שבפעם הראשונה שתתקבל תוצאה של 2 או 3 או 4 או 6, זאת תהיה תוצאה של 4 או 4. הסיכוי לכך הוא $\frac{2}{4} = \frac{1}{2}$.
 נראה זאת גם בדרך נוספת.
 יהי a - ההסתברות המבוקשת.
 אם בהטלה הראשונה נקבל 2 או 4 אז המאורע יתרחש. אם בהטלה הראשונה נקבל 3 או 6 אז בודאות המאורע לא יתרחש. אם בהטלה הראשונה נקבל 1 או 5 אז הכל תלוי

- בהמשך וחוזרים לסיכוי המקורי. לכן מתקיים $a = \frac{1}{3} \cdot 1 + \frac{1}{3} \cdot 0 + \frac{1}{3} a$.
- ב. החל מכל שלב ההסתברות לקבל 4 לפני 5 שווה ל 0.5 וזאת באופן ב"ת בעבר. צריך שיהיו 2 כשלונות ואחר כך הצלחה. הסיכוי הוא $(1-0.5)^2 \cdot 0.5$.

שאלה 3

- א. מספר ההטלות שלאחר ההטלה הראשונה מתפלג $U[1,6]$.
 לכן תוחלת מספר ההטלות כולל ההטלה הראשונה היא $1 + \frac{1+6}{2}$.
- ב. הסיכוי הוא $\frac{1}{3}$.
- אם סכום התוצאות של כל ההטלות חוץ מהאחרונה הוא כפולה של 3, אז באחרונה צריך לקבל תוצאה של 3 או של 6.
 אם סכום התוצאות של כל ההטלות חוץ מהאחרונה הוא כפולה של 3 עם שארית 1, אז באחרונה צריך לקבל תוצאה של 2 או של 5.
 אם סכום התוצאות של כל ההטלות חוץ מהאחרונה הוא כפולה של 3 עם שארית 2, אז באחרונה צריך לקבל תוצאה של 1 או של 4.
 בכל אחד מהמקרים התנאי מתקיים בהסתברות $\frac{1}{3}$. לכן ההסתברות השלמה היא $\frac{1}{3}$.
- ג. התשובה היא $\frac{5}{36}$.
- אם בהטלה הראשונה מקבלים תוצאה של 1, אז ההטלה הראשונה היא גם ההטלה הלפני אחרונה. לכן במקרה זה ההטלה הלפני אחרונה אינה שווה ל 2.
 אם בהטלה הלפני אחרונה מקבלים תוצאה שונה מ 1, אז יהיו עוד לפחות שתי הטלות, ובהטלה הלפני אחרונה הסיכוי לקבל תוצאה של 2 היא $\frac{1}{6}$.
 לכן ההסתברות המבוקשת היא $\frac{1}{6} \cdot 0 + \left(1 - \frac{1}{6}\right) \cdot \frac{1}{6} = \frac{5}{36}$.

שאלה 4

- א. מתקיים $P\left(0 < \frac{S_n}{n} \leq \frac{1}{\sqrt{n}}\right) = P\left(\frac{S_n}{n} \leq \frac{1}{\sqrt{n}}\right) - P\left(\frac{S_n}{n} \leq 0\right)$.
- מתקיים $S_n = \sum_{i=1}^n X_i$, כאשר לכל $1 \leq i < \infty$ מתקיים $P(X_i = 1) = P(X_i = -1) = 0.5$.
- סדרת המשתנים $\{X_i\}_{i=1}^{\infty}$ היא סדרת משתנים ב"ת שווי התפלגות ובעלי שונות סופית. מתקיים $E(X_1) = 0$, $V(X_1) = 1$.
- עבור כל c ממשי מתקיים שעבור ערכי n גדולים $P\left(\frac{S_n}{n} \leq c\right)$ שווה בקירוב ל

אם נציב עבור כל n : $c = \frac{1}{\sqrt{n}}$, נקבל שהגבול הוא $\phi(1)$. לכן

$$\phi\left(\frac{c-0}{\frac{\sqrt{1}}{\sqrt{n}}}\right) = \phi(c\sqrt{n})$$

$b = 1$ מתאים.

לפי משפט הגבול המרכזי מתקיים

$$\lim_{n \rightarrow \infty} P\left(\frac{S_n}{n} \leq 0\right) = \phi\left(\frac{0-0}{\frac{\sqrt{1}}{\sqrt{n}}}\right) = \phi(0)$$

הערה

מתקיים $\phi(0) = 0.5$.

ב. קיים a כזה והוא שווה ל -1 .

מכיון שפונקציית הצפיפות של משתנה נורמלי סטנדרטי היא סימטרית סביב 0 , אז ההסתברות של הקטע שבין -1 ל 0 שווה להסתברות של הקטע שבין 0 ל 1 .

שלומי